

VLISSEUSCHE

Woensdag

COURANT.

6 October.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld, eenmaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2.25, en voor een halfjaar f 4.50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaars en Postdirecteuren van het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.20 is, en voor elken regel daarboven 50 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

Nog weder een droom.

In dezen droom, verscheen ons een eerbiedwaardig gezelschap van bejaarde, schatrijke mannen, menschen waarvan men, in koopmanstermen, zeggen zou: MET RUGGEN. Zij spraken tot elkander en zeiden: «wij voor ons bezitten nu meer dan overvloedig, en ook onze kinderen zullen nog overvloedig bezitten, indien zij leven, ingevolge onzen raad, onze voorschriften en de opvoeding, die wij hun gegeven hebben; en doen zij dit niet, dan zou het toch niet helpen, al liet ieder onzer hun de schatten van *Croesus* achter. Deze zouden hun en anderen als dan maar meer tot verderf dan tot welzijn strekken.»

«Daar wij nu zóó overvloedig veel voor ons en de onzen bezitten, zoo willen wij thans eens ernstig gaan denken aan het goede land, waar wij of onze vaders dat overvloedige verzamelden, en aan die andere menschen, die daar met ons wonen en leven.»

«Wij willen een gezelschap oprigten, onder den naam van «Societeit, tot getrouwe nakoming der pligten jegens «het vaderland en den medeburger.»

«Wij willen statuten vaststellen, waarbij ieder onzer, en allen die aan onze Societeit zullen deelnemen, zich moeten verbinden:

«Om het crediet des lands krachtig te helpen schragen en opbeuren;

«Om, door alle andere geschikte middelen, aan het vaderland bloei, kracht en welvaart te bezorgen.

«Om onder de verschillende klassen der Maatschappij al datgene te doen tot stand komen, wat verder tot bevordering van het algemeene en bijzondere geluk dienstbaar zijn kan.»

«Wij willen trachten, alle mannen van invloed en vermogen, in het gehele land, aan ons werk en ons pogen te doen deel nemen, opdat de goede uitslag des te zekerder, de te erlangen vruchten des te heilrijker en menigvuldiger zijn mogen.»

«Heer A.» sprak de voorzitter, «wat is uw oordeel, omtrent hetgeen door eene Societeit, gelijk de onze worden kan, zou behooren te worden verrigt, tot opbeuring en verhooging van ons vaderlands crediet? Ik verzoek u, en al de heeren hier tegenwoordig, zich te herinneren, dat hetgeen de Societeit voor dat crediet doen zal, in hoofdzaak ook ten voordeele keeren moet van allen, die in dit land eenige waarde bezitten, en dus ook van *ons-zelfen*. Naar mate ons crediet stijgt, moeten de volken, ja de werelddelen, die ons omringen, eenen wezenlijken prijs toekennen, aan hetgeen waaraan wij waarde hechten, omdat zij steeds zeker zijn, die waarde, zoo zij die bezitten, hier te kunnen verwezenlijken, dat is tegen andere waarde verwisselen.

«Achtbare voorzitter,» sprak de heer A., die afschoon hij eene kleine paruik droeg, echter nog oogen had, waarin een levendig vuur schitterde, «ik acht mij verwaard, door dat deze vraag uit *uizen* wijzen mond aan my gerigt wordt; en deel gaarne mijne gevoelens op dit stuk, met de in deze vergadering passende vrijmoedigheid, mede.»

«Al de kapitalen, die wij, hetzij in gouden, zilveren of andere waarde, in de kassen van vreemde Staten storten, en in ruiling van welke wij ons met een stuk papier vergenoegen, van hetwelk ons een meer of min billijke intrest betaald wordt, — al die kapitalen dienen, in die vreemde Staten, om aldaar veleerlei takken van nijverheid te kunnen ontginnen en ontwikkelen; «om aan talrijke klassen van menschen, die anders bezaaielij arbeid en brood zouden kunnen vinden, — arbeid en brood te doen erlangen, — maar tevens (en ik verzoek de vergadering hier wel bijzonder op te letten) om hen in staat te stellen, talloze voortbrengselen van nijverheid, ook die van menschen-handenarbeid, «alweder tegen uitkeering van gouden, zilveren of andere waarden, aan ons land te leveren, tot goedkoopere prijs, dan wij die hier te lande kunnen doen vervaardigen.»

«Op die wijze, geachte voorzitter, en Heeren! werken wij op eene dubbele wijze mede tot de ontwikkeling, tot de uitbreiding van buitenlandsche nijverheid, tot

«het verschaffen van arbeid en brood aan de bevolkingen van vreemde landen, en daarentegen tot de onmogelijkheid, om aan hen, die in ons eigen land arbeid en brood behoeven, — door nutte werkzaamheid, het bestaan te verschaffen.»

«Daardoor wordt dan veroorzaakt, dat wij hier te lande een betrekkelijk zeer groot getal *improductive* leden bekommen, die, daar zij alleen consumeren, gestadig den nationalen rijkdom helpen verteren en verminderen; want men moet wel in het oog houden, dat elk lid van den Staat, dat eenig werk verrigt, van welken aard dan ook, ten doel hebbende, om iets voort te brengen, of aan iets eene meerdere waarde te geven, daardoor onmiddellijk toebrengt tot den algemeenen rijkdom.»

«Trok ieder Nederlander, mijne Heeren! die op dit oogenblik kapitalen in buitenlandsche fondsen belegd heeft, deze daaruit terug, en poogde hij die te beleggen in binnenlandsch staatspapier of ondernemingen van nijverheid, wat zou hiervan het gevolg zijn?»

«Dat er dadelijk een groote aanwas van kapitaal in ons vaderland ontstaan zou; dat de nationale effecten in waarde zouden stijgen, en in gelijke evenredigheid de stand daard der rente zou dalen; dat bijgevolg een ondernemer van eenigen tak van nijverheid, hij die gronden wilde ontginnen of verbeteren, eene fabriek oprigten, «huizen bouwen, wegen of kanalen aanleggen, handel drijven enz., het hietoe benodigde kapitaal tot veel billijker intrest zou kunnen erlangen, en bijgevolg reeds «hierdoor gemakkelijker met vreemde producteurs zou kunnen wedijveren, dan thans.»

«Die vermindering van den standaard der rente zou overigens ook den Staat gelegenheid geven, zijne, tegen «hoogen intrest gecontracteerde schulden af te lossen, en «op billijker voorwaarden te negociëren, waardoor de algemeene lasten zouden kunnen worden verligt.»

«Uit dit een en ander, zou goedkoopheid ontstaan ten aanzien van allerlei behoeften zoo van weelde, als van eerste noodzakelijkheid; en juist hierin, in het veel goedkoopere leven, in de verminderde staatslasten, «Plaatselijke en armenlasten, in den overvloed van allerlei, van hier te lande zelve vervaardigd wordende artikelen, zou de kapitalist terug vinden, wat hij aan hoo «geren buitenlandschen intrest verloor. Zooveel hij minder ontving, zou hij ook ongeveer minder voor zijne behoeften noodig hebben uit te geven; want, werden «de middelen om te leven, de waarde in 't algemeen, $\frac{1}{4}$ goedkooper, hij zou nu evenveel met 3% intrest kunnen verrigten, genieten en bezitten, als vroeger «met 4%: — en daarenboven zouden zijne kapitalen «zelve eene hoogere, meer zekere, meer reële waarde erlangen, bij een bloeiend crediet van den Staat, bij «het plaatsen zijner fondsen in ondernemingen van Nijverheid, bij het uitbreiden en vermenigvuldigen van zoodanige ondernemingen, en de wezenlijke waarden, die «zij bezaten en voortbragten en die tot meer dadelijken «waarborg van zijn kapitaal zouden strekken. — dan zij «in buitenlandsch staatspapier kunnen geacht worden te bezitten; want, wat men ook bewere, er bestaat slechts «één wezenlijke hechte grondslag voor het crediet, namelijk het bezit van kapitaal, van algemeen erkende «waarden, van den welstand desgenen, die men crediet «verleenen wil. Alle andere grondslagen, die van eerlijkheid, getrouwe of edelmoedige behandeling der schuldeischers enz. (wanneer dit met moeite, met bezwarende «opofferingen gepaard gaat,) of van bloot denkbeeldige «waarde of rijkdom, daarop kan niet anders dan een «kunstmatig crediet gevestigd worden, hetwelk bij den «minsten schok in een stort; en zeker is het, dat bij «onderscheidene vreemde Staten, het crediet grootendeels «aan soortgelijke kunstmiddelen te danken is.»

«Wie kapitaal bezit, doch meerder behoeft, om door «doelmatige werking het eerste nog te vermeerderen, «kan zeer ligtelijk en op billijke voorwaarden tergeest komen; en daarom kan ook in die gevallen behoefte aan «kapitaal op het crediet geenszins nadeelig werken.»

«Uit dit alles, mijne Heeren! kunt Gijlieden nu «gemakkelijk zelve de slotsom opmaken, en besluiten,

«wat onze Societeit zou kunnen doen, om het algemeene «crediet te verbeteren; het is aan de leden als verpligt «ting opleggen: het terugtrekken, zooveel immers doen «lijk, der belegde kapitalen in vreemd staatspapier, en «die belegging te doen, hetzij in Nederlandsch papier, «hetzij in nuttige ondernemingen van binnenlandsche Nijverheid.»

Na dit gezegd te hebben, werd de heer A. voor zijn advies door den voorzitter bedankt, en besloten om een artikel in dien geest in de statuten der Societeit op te nemen

Vervolgens werd de heer B. verzocht, zijn gevoelen te willen doen kennen, omtrent hetgeen de Societeit verder zou kunnen doen, om door alle andere geschikte middelen aan het vaderland bloei, kracht en welvaart te bezorgen.

Na zijnen bril regt gezet te hebben, begon die heer zijn advies, op de volgende wijze: (Het vervolg hierna.)

NIEUWSTJDINGEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1. October. Sinds veertig jaren liep het gerucht dat er eens in Oberdorf rijke joden in een huis waren gegaan en daarna nooit meer gezien werden. Het geregeltijk onderzoek kon niets ontdekken, maar de openbare mening liet zich niet geruststellen, en men verklaarde het verdwijnen alzoo, dat de joden in den bakoven tot asch verbrand zouden zijn. Het huis heeft sedert een anderen eigenaar gekregen. Laast vond nu de tegenwoordige bezitter, toen hij eene verandering bewerkstelliging liet, onder den grond eener kamer, diep in de aarde verborgen, menschelijke geraamten met verbrijzelde schedels. Het gerecht is hiervan onderrigt.

ENGELAND.

LONDEN, den 30. September. De pogingen van O'Connell beginnen thans ernstiger dan ooit, daar heen te strekken, om in Ierland de overtuiging te doen ontstaan, dat zoo het deszelfs onafhankelijkheid in het burgerlijke en staatkundige wil verwerven, het eenige middel om hietoe te geraken, hierin bestaat, van zich door vasten wil onafhankelijk te maken van alle behoeften aan vreemde voortbrengselen, zoo van levensmiddelen als van tooi en andere benodigdheden des levens. Geen land, zegt hij, hetwelk onder vreemden invloed gebukt gaat, kan zich immer daar aan onttrekken, zoo het zich geene ontberingen weet te getroosten. Had Noord-Amerika zich de ontberingen niet laten welgevallen van alle artikelen op welke het overheerschend Engeland regten in hetzelfde hief, Noord-Amerika zoude thans onder het Engelsche juk verzuchten; en zoo lang Frankrijk deszelfs modes, deszelfs lettergewrochten, deszelfs heilrijke van tooneel-spelers en ballet-dansers tegen toonen gouds aan Europa weet op te dringen, zal Frankrijk de zedelijk of onzedelijk heerschende staat in Europa zijn, en zullen de verdere Europeesche bevolkingen, hetzij in vrede, hetzij in oorlog, Franschen zijn van uitzigt, van manieren, van denkwijze en van handeling. Laat Ierland dus zoo het onafhankelijk wil wezen, al wa' niet Iersche is van zich afstoten en liever ontberden, dan zich het geriefelijke in het uitheemsche te zoeken.

Om dit zijn stelsel des te begrijpelijker voor zijne leden te maken, zorgt hij, op zijne volks-bijeenkomsten, steeds fabrikanten en anderen bij de hand te hebben, welke vragen en voorstellen hem de gelegenheid verschaffen, de zaak, in zijne beantwoording, met des te meer klem aan te dringen, en het is ten gevolge van onderscheidene zoodanige woordenwisselingen, dat er thans op zijne voordragt, een nationaal genootschap tot stand zal worden gebracht, waarvan de leden de verbandtenis zullen aangaan, om geene kleederen dan van in Ierland gefabriceerde stoffen, te zullen dragen, en dat een handels-genootschap belast zal worden, al die maatregelen voor te dragen, die het vertier der nationale voortbrengselen zullen kunnen bevorderen.

Welke geestdrift zijne woorden ook gewoon zijn te verwekken, welikt heeft hij nimmer sterkere toejuiching ontvangen, dan toen hij onlangs verklaarde:

Nog nimmer heb ik iets gedragen dat uit eenige vreemde fabriek herkomstig was, en na mijn leven lang op Iersche lakens geslapen te hebben, hoop ik dat een Iersche laken mijn doodkleed zal moge zijn.

Reeds bij eene vroegere bijeenkomst had hij verklaard dat een zijner zonen, een sterk rooker, nog bimmer anders dan Iersche pijpen had gebruikt, en nu onlangs, greep op eene der laatste bijeenkomsten, de volgende zamenpraak tusschen hem en eenen hordennaker plaat

Te Vlissingen, bij C. J. DE SWART.